

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

https://www.researchgate.net/profile/Vangelis_Athanassopoulos

<http://www.revue-proteus.com/>

<https://univ-paris1.academia.edu/AthanassopoulosVangelis>

<https://www.archivesdelacritiquedart.org/auteur/athanassopoulos-vangelis>

Αναλυτικό Βιογραφικό Σημείωμα

Περιεχόμενα

Βιογραφικό σημείωμα

<i>Σπουδές και ακαδημαϊκοί τίτλοι.....</i>	<i>2</i>
<i>Πεδία έρευνας.....</i>	<i>2</i>
<i>Ξένες γλώσσες.....</i>	<i>2</i>
<i>Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας.....</i>	<i>3</i>
<i>Διδακτικό έργο.....</i>	<i>3</i>
<i>Ερευνητικό έργο.....</i>	<i>12</i>
<i>Διάχυση και Ανάδειξη της έρευνας.....</i>	<i>13</i>
<i>Συμμετοχές σε επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες.....</i>	<i>13</i>
<i>Διοικητικό έργο.....</i>	<i>16</i>
<i>Συμμετοχή σε επιστημονικές εταιρείες, καλλιτεχνικές ομάδες και δίκτυα.....</i>	<i>16</i>
<i>Συμμετοχή σε επιστημονικές επιτροπές.....</i>	<i>16</i>
<i>Συντακτικές δραστηριότητες.....</i>	<i>17</i>
<i>Επιμόρφωση, πρακτική, και επαγγελματική εμπειρία στον χώρο του πολιτισμού.....</i>	<i>17</i>
<i>Επιστημονική επιμέλεια και καλλιτεχνική διεύθυνση εκθέσεων.....</i>	<i>17</i>
<i>Πολιτισμική διαμεσολάβηση.....</i>	<i>19</i>
<i>Καλλιτεχνικές δραστηριότητες.....</i>	<i>19</i>

Συγγραφικό έργο

<i>Βιβλία.....</i>	<i>20</i>
<i>Επιστημονικά κείμενα.....</i>	<i>22</i>
<i>Ερευνητικές εκθέσεις.....</i>	<i>25</i>
<i>Άλλες δημοσιεύσεις.....</i>	<i>25</i>

Σπουδές και ακαδημαϊκοί τίτλοι

Πανεπιστημιακή εκπαίδευση

2008: Διδακτορικό (Doctorat) στην Αισθητική και τις Επιστήμες της Τέχνης, Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne.

Τίτλος Διατριβής: Αισθητική και διαφήμιση. Η σύγχρονη τέχνη μετά την κρίση της αναπαράστασης.

Βαθμός: Άριστα, με την εύφημο μνεία της Επιτροπής.

Κύριες θεματικές: Μεταμοντερνισμός, Θεωρία της αποδόμησης, Φωτογραφία, Καλλιτεχνικές πρωτοπορίες, Θεωρία των μέσων μαζικής επικοινωνίας.

2000: Master (DEA) στην Ιστορία της Τέχνης, Πανεπιστήμιο Paris 10-Nanterre.

Τίτλος Διατριβής: Μεταμοντερνισμός και μνήμη. Το παράδειγμα της Sherrie Levine.

Βαθμός: Άριστα.

Κύριες θεματικές: Φωτογραφία, Εννοιολογική τέχνη, Ιστορικότητα, Μετανεωτερικότητα.

1999: Πτυχίο (Maîtrise) στην Ιστορία της Τέχνης, Πανεπιστήμιο Paris 10-Nanterre.

Τίτλος Διατριβής: Ο Michel Foucault και η ζωγραφική. Το δοκίμιο πάνω στο έργο του Magritte «Αυτό δεν είναι πίπα».

Βαθμός: Άριστα.

Κύριες θεματικές: Τέχνη και φιλοσοφία, Ρενέ Μαγκρίτ, Σουρεαλισμός, Σημειολογία της εικόνας.

Μουσική εκπαίδευση

1994-1995: Μεταδιπλωματικές σπουδές πιάνου στην École Normale de Musique, Παρίσι.

1994: Δίπλωμα πιάνου, Ωδείο Νίκος Σκαλκώτας, τάξη Ναταλίας Μιχαηλίδου, Αθήνα.

Βαθμός: Άριστα παμπσηφεί, πρώτο βραβείο και χρυσό μετάλλιο.

1993: Πτυχίο αντίστιξης, Ωδείο Μότσαρτ, Πάτρα.

Βαθμός: Άριστα.

1991: Πτυχίο αρμονίας, Ωδείο Μότσαρτ, Πάτρα.

Βαθμός: Άριστα.

Πεδία έρευνας

Αισθητική της σύγχρονης τέχνης, Ιστορία των αισθητικών θεωριών, Φιλοσοφία της φωτογραφίας, Θεωρία του κινηματογράφου και των οπτικοακουστικών μέσων, Μεταμοντερνισμός, μεταδομισμός και αποδόμηση, Σύγχρονη γαλλική φιλοσοφία, Φιλοσοφία της εικόνας, Φιλοσοφία της γλώσσας, Πολιτισμική κριτική, Φιλοσοφία της performance.

Ξένες γλώσσες

Γαλλικά, Αγγλικά, γνώσεις Ιταλικών.

Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας

Παρακολούθηση του επιμορφωτικού σεμιναρίου «ΤΠΕ και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (eLearning): Πρακτικές συμβουλές / Εισαγωγικό Πλαίσιο διδακτικής αξιοποίησης». Εργαστήριο Προηγμένων Μαθησιακών Τεχνολογιών στην Δια Βίου και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο Κρήτης, 26 Μαρτίου 2020.

Παρακολούθηση του μαθήματος «Σύγχρονες εκπαιδευτικές τεχνικές σε ψηφιακό περιβάλλον», στο πλαίσιο του Ειδικού Προγράμματος Τηλεκατάρτισης με πιστοποίηση για επιστήμονες πληττόμενους από τον COVID-19. Πλατφόρμα τηλεκατάρτισης <https://voucher.eclassroom.gr>, Απρίλιος-Μάιος 2020.

Χρήση της πλατφόρμας elearn και των προγραμμάτων webex, zoom και whereby στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Πανεπιστήμιο Κρήτης, εαρινό εξάμηνο 2019-2020, χειμερινό και εαρινό εξάμηνο 2020-2021).

Διδακτικό έργο

Εντεταλμένος διδάσκων Αισθητικής και Φιλοσοφίας της τέχνης στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης, προπτυχιακό πρόγραμμα.

Ιστορία των Αισθητικών Θεωριών 2: Από τους νεότερους χρόνους έως τις μέρες μας (παράδοση, εαρινό εξάμηνο 2023-2024).

Το μάθημα ολοκληρώνει την επισκόπηση της ιστορίας της φιλοσοφίας μέσα από το πρίσμα της ανάπτυξης των αισθητικών θεωριών, καλύπτοντας το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα και τον 20ό αιώνα. Εκτίθενται οι διαφορετικές αισθητικές τοποθετήσεις των φιλοσόφων και των καλλιτεχνών απέναντι στον πρωτοεμφανιζόμενο κεφαλαιοκρατικό τρόπο παραγωγής, και μάλιστα σε συνδυασμό με τη σταδιακή ανάδυση των επιστημών του ανθρώπου (ψυχολογία, ανθρωπολογία και κοινωνιολογία της τέχνης). Η συγκριτική προσέγγιση αυτών των τοποθετήσεων επιδιώκει να αναδείξει εντέλει τα κεντρικά διακυβεύματα της σύγχρονης αισθητικής φιλοσοφίας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Beardsley, Monroe, *Ιστορία των αισθητικών θεωριών*, μτφρ. Δ. Κούρτοβικ, Π. Χριστοδουλίδης, Αθήνα, Νεφέλη, 1989.

Πούλος, Παναγιώτης (επιμ.), *Έννοιες της τέχνης τον εικοστό αιώνα*, Αθήνα, ΑΣΚΤ, 2006.

Ζήκα, Φαίη, *Απορία τέχνες και σκέψεις κατεργάζεται*, Αθήνα, Άγρα, 2018.

Ιστορία των Αισθητικών Θεωριών 1: Αρχαιότητα– Νεότεροι χρόνοι (παράδοση, χειμερινό εξάμηνο 2023-2024).

Το μάθημα συνιστά επισκόπηση της ιστορίας της φιλοσοφίας μέσα από το πρίσμα της ανάπτυξης των αισθητικών θεωριών. Καλύπτονται εδώ οι ιστορικές περίοδοι της Αρχαιότητας, του Μεσαίωνα, της Αναγέννησης, του 17ου αιώνα και του Διαφωτισμού έως τα τέλη του 18ου αιώνα. Η ιστορία αυτή, η οποία συσχετίζεται με τα ευρύτερα πολιτισμικά, καλλιτεχνικά και επιστημονικά συμφοραζόμενα, επιδιώκει να αναδείξει τις παραμέτρους εκείνες που μας επιτρέπουν να προσδιορίσουμε με ακρίβεια τόσο τις έννοιες της τέχνης και της καλλιτεχνικής δραστηριότητας όσο και τον αντίκτυπό τους στη ζωή και τη σκέψη.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Beardsley, Monroe, *Ιστορία των αισθητικών θεωριών*, μτφρ. Δ. Κούρτοβικ, Π. Χριστοδουλίδης, Αθήνα, Νεφέλη, 1989.

Jimenez, Marc, *Τι είναι η Αισθητική;*, Αθήνα, Νεφέλη, 2014.

Cassirer, Ernst, *Φιλοσοφία του Διαφωτισμού*, μτφρ Α. Φώσβινκελ, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2013.

Ακαδημαϊκός υπότροφος Αισθητικής και Φιλοσοφίας της τέχνης στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (Θέση Μιχαήλ), Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, προπτυχιακό πρόγραμμα.

Οι Εικόνες, οι Λέξεις και τα Πράγματα (σεμινάριο, χειμερινό εξάμηνο 2023-2024).

Το μάθημα εστιάζει στους τρόπους, τα πλαίσια και τις διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες οι εικόνες μιλούν, δηλαδή παράγουν νόημα. Και, κατ'επέκταση, στην περίπλοκη σχέση ανάμεσα στην όραση και τη νόηση, στην οπτική αντίληψη και τη γλωσσική οργάνωση, στην αναπαράσταση και το συμβολισμό. Στο πλαίσιο αυτό τα μεθοδολογικά εργαλεία του δομισμού, του πραγματισμού και της φιλοσοφίας της γλώσσας μας επιτρέπουν να εξετάσουμε διαφορετικές έννοιες και προβλήματα που άπτονται της σημειολογίας της εικόνας (όπως η εικονικότητα, η αναφορά, η σημασιοδότηση, η κωδικοποίηση), της θεωρίας των λεκτικών πράξεων (όπως η επιτελεστικότητα) καθώς και των σχέσεων (των διαφορών και των ομοιοτήτων) μεταξύ διαφορετικών εκφραστικών μέσων (εικαστικές τέχνες, θέατρο, περφόρμανς, φωτογραφία, κινηματογράφος).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Austin, John L., *Πώς να κάνουμε πράγματα με τις λέξεις*, μτφρ. Αλέξανδρος Μπίστης, Αθήνα, Εστία, 2003.

Barthes, Roland, *Εικόνα – μουσική – κείμενο*, μτφρ. Γιώργος Σπανός, Αθήνα, Πλέθρον, 1988.

Eco, Umberto, *Θεωρία σημειωτικής*, μτφρ. Έφη Καλλιφατίδη, Αθήνα, Γνώση, 1988.

Φιλοσοφία της Τέχνης (παράδοση, χειμερινό εξάμηνο 2023-2024).

Η φιλοσοφία της τέχνης εστιάζει στο ερώτημα «Τι είναι τέχνη;». Το μάθημα εκκινεί από την κριτική προσέγγιση στη δυνατότητα ορισμού της τέχνης, όπως αυτή αναπτύχθηκε στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα. Εξετάζονται, συνοπτικά και κριτικά, βασικές έννοιες που έχουν προταθεί ιστορικά ως ουσιώδη γνωρίσματα της τέχνης: μίμηση/αναπαράσταση, μορφή/δομή, έκφραση, αισθητική εμπειρία. Η δυσκολία ανεύρεσης ικανοποιητικού ορισμού οδηγεί σε σύγχρονες αντι-ουσιολογικές τοποθετήσεις όπως η ιστορικο-θεωρητική προσέγγιση του A. Danto, η λειτουργική προσέγγιση του N. Goodman και η θεσμική θεωρία του G. Dickie, οι οποίες, με τη σειρά τους, αντιμετωπίζονται κριτικά στη διαμόρφωση του σύνθετου θεωρητικού και καλλιτεχνικού τοπίου που χαρακτηρίζει την ύστερη νεωτερικότητα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Danto, Arthur, *Τι είναι αυτό που το λένε τέχνη*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2014.

Gombrich, Ernst, *Τέχνη και ψευδαίσθηση: Μελέτη για την ψυχολογία της εικαστικής αναπαράστασης*, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη, 2018.

Μουρίκη, Αλεξάνδρα, *Μεταμορφώσεις της αισθητικής*, Αθήνα, Νεφέλη, 2003.

Φιλοσοφία της εικόνας (παράδοση, εαρινό εξάμηνο 2022-2023).

Τι είναι μια εικόνα; Προκειμένου να απαντήσει σε αυτή την ερώτηση, το μάθημα προτείνει μια φιλοσοφική προσέγγιση της έννοιας της εικονικότητας, μέσα από την ανάλυση των διάφορων διαστάσεων της: φαινομενολογική, γνωσιολογική, σημειωτική, διαλεκτική-κριτική. Είναι δομημένο γύρω από μια σειρά θεματικών που αποσκοπούν να διαλευκάνουν τη φύση και τη λειτουργία των εικόνων τόσο εντός της σφαίρας της καλλιτεχνικής δημιουργίας όσο και στο ευρύτερο πλαίσιο των επικοινωνιακών πρακτικών, επικεντρώνοντας στη σχέση της όρασης με τη νόηση και την αντίληψη.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Baudrillard, Jean, *Ομοιώματα και προσομοίωση*, Σ. Ρεγκας, Αθήνα, Πλέθρον, 2019.

Flusser, Vilém, *Προς μια φιλοσοφία της φωτογραφίας*, μτφρ. I. Duennebier, H. Παπαϊωάννου, Θεσσαλονίκη, Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης/University Studio Press, 2015.

Foucault, Michel, *Αυτό δεν είναι πίνακας*, μτφρ. Γ. Σπανός, Αθήνα, Πλέθρον, 1997.

Ιστορία των Αισθητικών Θεωριών, από την αρχαιότητα μέχρι τον 20ό αιώνα (σεμινάριο, εαρινό εξάμηνο 2022-2023).

Το μάθημα επικεντρώνεται σε προβληματικές που αφορούν τη σχέση μεταξύ του φιλοσοφικού στοχασμού, της αισθητήριας αντίληψης και της καλλιτεχνικής δημιουργίας από την αρχαιότητα μέχρι τον 20ό αιώνα. Στο πλαίσιο αυτό θα εξετάσουμε διαφορετικά ζητήματα σχετικά με τη φύση των αισθήσεων και της τέχνης, τη γνωσιακή αξία της αισθητικής εμπειρίας και τις αλλαγές που επήλθαν με το πέρασμα του χρόνου στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τη δημιουργική διαδικασία. Θα επιμείνουμε σε τρεις κυρίως ιστορικές στιγμές: την Αναγέννηση, τον Διαφωτισμό, και την σύγχρονη εποχή.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Alberti, Leon Battista, *Περί ζωγραφικής*, μτφρ. Μ. Λαμπράκη-Πλάκα, Αθήνα, Καστανιώτης, 2008.

Hegel, Georg W. F., *Εισαγωγή στην αισθητική*, μτφρ. Γ. Βελούδης, Αθήνα, Πόλις, 2000.

Πλάτων, *Πολιτεία*, X, 595-606c, μτφρ. Ν. Μ. Σκουτερόπουλος, Αθήνα, Πόλις, 2002.

Από τις αισθήσεις στην Αισθητική (παράδοση, χειμερινό εξάμηνο 2022-2023).

Τι σημαίνει αισθάνομαι; Με ποιόν τρόπο η φιλοσοφική παράδοση αντιλαμβάνεται το σώμα και τις αισθήσεις, καθώς και τους δεσμούς τους με την αντίληψη, τη νόηση και τη φαντασία; Ποιά είναι η σχέση των αισθήσεων μεταξύ τους και τι είδους γνώση μπορούν να μας προσφέρουν; Τι είναι αυτό που ονομάζουμε υποκειμενικότητα και πώς τα υποκείμενα συνδέονται με άλλα υποκείμενα; Και τι συμβαίνει τη στιγμή που το καθένα ξεχωριστά ή όλα μαζί βιώνουν μια εμπειρία αισθητικού τύπου; Το μάθημα προτείνει μια φιλοσοφική προσέγγιση των αισθήσεων, που αντλεί τόσο από την Αισθητική (Πλάτωνας, Καντ, Χιουμ, Νίτσε, Αντόρνο) όσο και από τη Φαινομενολογία (Χούσερλ, Σάρτρ, Μερλώ-Ποντύ), προκειμένου να θέσει και να προσπαθήσει να απαντήσει στα παραπάνω ερωτήματα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Husserl, Edmund, *Φαινομενολογία. Το άρθρο για την εγκυκλοπαίδεια Britannica*, μτφρ. Π. Θεοδώρου, Αθήνα, Εκδόσεις Κριτική, 2005.

Kant, Immanuel, *Κριτική της κριτικής δύναμης*, μτφρ. Κ. Ανδρουλιδάκης, Αθήνα, Ιδεόγραμμα, 2002.

Sartre, Jean-Paul, *Το φαντασιακό*, μτφρ. Α. Χουρμούζιος, Αθήνα, Εκδόσεις Αρσενίδη, 1980.

Τέχνη και Μοντερνισμός (σεμινάριο, χειμερινό εξάμηνο 2022-2023).

Παίρνοντας ως αφετηρία την έννοια της νεωτερικότητας, το μάθημα θα εστιάσει στη Φιλοσοφία της μοντέρνας τέχνης, κυρίως μέσα από το πρίσμα της Σχολής της Φραγκφούρτης και της Κριτικής Θεωρίας (Walter Benjamin, Theodor W. Adorno). Σκοπός του είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με την αισθητική του μοντερνισμού, μέσα από την εξερεύνηση προβληματικών που αφορούν τόσο στην αυτονομία του έργου τέχνης και στην κοινωνικοπολιτική του διάσταση, όσο και στη σχέση μεταξύ τέχνης και τεχνικής, τέχνης και ιστορίας, τέχνης και ζωής, στην αισθητική θεώρηση της έννοιας της εμπειρίας, καθώς και στις προεκτάσεις της έννοιας της νεωτερικότητας όχι μόνο στην φιλοσοφία της ιστορίας αλλά και στην οντολογία της τέχνης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Adorno, Theodor W., *Αισθητική θεωρία*, μτφρ. Α. Αναγνώστου, Αθήνα, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 2000.

Baudelaire, Charles, *Ο ζωγράφος της μοντέρνας ζωής*, μτφρ. Ε. Βλαβιανού, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαδόπουλος, 2018.

Benjamin, Walter, *Για το έργο τέχνης. Τρία Δοκίμια*, μτφρ. Α. Οικονόμου, Αθήνα, Πλέθρον, 2013.

Friedrich Nietzsche: τέχνη και γνώση (παράδοση, εαρινό εξάμηνο 2020-2021).

Το μάθημα εστιάζει στην αισθητική του Friedrich Nietzsche και στην κριτική την οποία άσκησε στον ορθολογισμό του Διαφωτισμού. Μέσα από εκτενείς αναφορές σε κείμενα του φιλοσόφου, το μάθημα καταδεικνύει τη στενή σχέση που υπάρχει ανάμεσα σε αυτές τις δύο πτυχές του έργου του, και στον τρόπο με τον οποίο η σχέση αυτή του επιτρέπει να επαναπροσδιορίσει την ίδια τη γνωσιακή αξία της τέχνης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη *Γέννηση της Τραγωδίας*, στη θέση που κατέχει η καλλιτεχνική δημιουργία στο έργο του

Nietzsche, καθώς και στο ρόλο που έπαιξε ο στοχασμός του στη μετέπειτα εξέλιξη της φιλοσοφίας της τέχνης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Nietzsche, Friedrich, *Η γέννηση της τραγωδίας, ή ελληνισμός και απαισιοδοξία*, μτφρ. Χ. Μαρσέλλος, Αθήνα, Εστία, 2009.

Nietzsche, Friedrich, *Το λυκόφως των ειδώλων, ή πώς φιλοσοφεί κανείς με το σφυρί*, μτφρ. Ζ. Σαρίκας, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 2008.

Nietzsche, Friedrich, *Γενεαλογία της ηθικής*, μτφρ. Ζ. Σαρίκας, Θεσσαλονίκη, Πανοπτικών, 2010.

Τέχνη και δημιουργία (σεμινάριο, εαρινό εξάμηνο 2020-2021).

Το μάθημα εξετάζει τις διάφορες εκφάνσεις της έννοιας της δημιουργίας στη Δυτική φιλοσοφία της τέχνης και τους διάφορους τρόπους με τους οποίους αυτή προσέγγισε τη δημιουργική διαδικασία από την αρχαιότητα μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Σκοπός είναι η κατάδειξη της διαλεκτικής σχέσης που αναπτύσσεται ανάμεσα στην πρακτική και τη θεωρία, μέσα από τη μελέτη κειμένων φιλοσόφων και θεωρητικών της τέχνης. Σε αυτό το πλαίσιο εξετάζονται προβληματικές σχετικές με την υποκειμενικότητα, την ιδιοφυΐα, τη φαντασία, την ευαισθησία, την ελευθερία, την τεχνική και την τεχνολογία.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Agamben, Giorgio, *Δημιουργία και αναρχία. Το έργο στην εποχή της καπιταλιστικής θρησκείας*, μτφρ. Π. Καλαμαράς, Αθήνα, Έρμα, 2018.

Baudelaire, Charles, *Ο ζωγράφος της μοντέρνας ζωής*, μτφρ. Ε. Βλαβιανού, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαδόπουλος, 2018.

Diderot, Denis, *Αισθητικά*, μτφρ. Κ. Μιτσοτάκη, Αθήνα, Εστία, 2003.

Η γένεση της αισθητικής κρίσης: εμπειρισμός και ιδεαλισμός (σεμινάριο, χειμερινό εξάμηνο 2020-2021).

Το μάθημα επικεντρώνεται σε προβληματικές που αφορούν την δυνατότητα αξιολόγησης της αισθητικής εμπειρίας, καλλιτεχνικής και μή, μέσα από τη μελέτη και το σχολιασμό κειμένων που υπάγονται στην γερμανική Ιδεαλιστική φιλοσοφία και στον αγγλικό Εμπειρισμό. Στο πλαίσιο αυτό, που ταυτίζεται με τον Ευρωπαϊκό Διαφωτισμό, εξετάζονται διαφορετικά ζητήματα και προβληματικές σχετικές με τη φύση των αισθήσεων και των αισθημάτων, τη γνωσιακή διάσταση της τέχνης και τα αξιολογικά κριτήρια των αισθητικών φαινομένων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Burke, Edmund, *Περί του υψηλού και του ωραίου*, μτφρ. Χ. Γρηγορίου, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Αντ. Σταμούλη, 2016.

Hume, David, *Δοκίμια. Φιλολογικά, Ηθικά, Πολιτικά*, μτφρ. Ε. Παπανούτσος, Αθήνα, Εστία, χ.χ.

Kant, Immanuel, *Κριτική της κριτικής δύναμης*, μτφρ. Κ. Ανδρουλιδάκης, Αθήνα, Ιδεόγραμμα, 2002.

Το πρόβλημα της μίμησης στην τέχνη, από τον Πλάτωνα στον Baudelaire (παράδοση, χειμερινό εξάμηνο 2020-2021)

Το μάθημα εξετάζει την ιστορική εξέλιξη της έννοιας της μίμησης στην αισθητική και την φιλοσοφία της τέχνης από την αρχαιότητα μέχρι τον 19ο αιώνα. Εστιάζει στους σημαντικούς σταθμούς αυτής της εξέλιξης (Κλασική αρχαιότητα, Αναγέννηση, Διαφωτισμός) προκειμένου να καταδείξει ότι, αν και η έννοια της μίμησης μοιάζει να παρέμεινε μια παγιωμένη αρχή της Δυτικής τέχνης για πάνω από είκοσι αιώνες, χαρακτηρίζεται ωστόσο από εσωτερικές εντάσεις, διακυμάνσεις και μεταμορφώσεις που οφείλουν να υπογραμμιστούν και να αναλυθούν συγκριτικά. Αυτή η ανάλυση μας βοηθά να κατανοήσουμε καλύτερα τη σχέση ανάμεσα στην τέχνη, τη φύση, τη γνώση και τη φαντασία.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Alberti, Leon Battista, *Περί ζωγραφικής*, μτφρ. Μ. Λαμπράκη-Πλάκα, Αθήνα, Καστανιώτης, 2008.

Αριστοτέλης, *Περί Ποιητικής*, μτφρ. Σ. Μένανδρος, Αθήνα, Εστία, 2016.

Μπανάκου-Καραγκούνη, Χαρά, *Τέχνη και πραγματικότητα. Φιλοσοφικές και καλλιτεχνικές εκδοχές μίας πρωτεύουσας σχέσης*, Αθήνα, Εννοια, 2012.

Εικόνες και Λέξεις: μελέτη θεωρητικών κειμένων (σεμινάριο, εαρινό εξάμηνο 2019-2020).

Ανάλυση και σχολιασμός κειμένων. Το μάθημα εστιάζει στους τρόπους και τις διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες οι εικόνες μιλούν, δηλαδή παράγουν νόημα, και, κατ'επέκταση, στην περίπλοκη σχέση αμάμεσα στην όραση και τη νόηση, στην οπτική αντίληψη και τη γλωσσική οργάνωση. Στο πλαίσιο αυτό τα μεθοδολογικά εργαλεία του δομισμού μας επιτρέπουν να εξετάσουμε διαφορετικά προβλήματα που άπτονται της σημειολογίας της εικόνας καθώς και των σχέσεων μεταξύ διαφορετικών εκφραστικών μέσων (ζωγραφική, φωτογραφία, θέατρο, κινηματογράφος).

Στο πλαίσιο αυτού του σεμιναρίου παρέδωσα επίσης ιδιαίτερα μαθήματα στα Αγγλικά σε φοιτήτρια Erasmus.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Barthes, Roland, *Εικόνα – μουσική – κείμενο*, μτφρ. Γ. Σπανός, Αθήνα, Πλέθρον, 1988.

Foucault, Michel, *Αυτό δεν είναι πίνα*, μτφρ. Γ. Σπανός, Αθήνα, Πλέθρον, 1997.

Metz, Christian, «Πέρα από την αναλογία, η εικόνα», *Φίλμ*, vol. 2, n° 5, 1975, σελ. 88-96.

Μοντέρνο – Μεταμοντέρνο (παράδοση, εαρινό εξάμηνο 2019-2020).

Το μάθημα εστιάζει στις ριζικές αλλαγές που υπέστη η φιλοσοφία της τέχνης στη μεταμοντέρνα εποχή και στις πολιτισμικές συνέπειες της επακόλουθης διεύρυνσης της έννοιας της τέχνης. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται συγκεκριμένα ζητήματα σχετικά με τη θέση της τέχνης μέσα στη βιομηχανία του θεάματος, τη σχέση της με την ιστορία, την τεχνολογία και την οικονομία, τον διάλογό της με τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, και τους διάφορους τρόπους μέσω των οποίων η τέχνη και η εικόνα γενικότερα είναι ικανές να αρθρώσουν μία κριτική σκέψη πάνω στον σύγχρονο πολιτισμό.

Στο πλαίσιο αυτής της παράδοσης παρέδωσα επίσης ιδιαίτερα μαθήματα στα αγγλικά σε φοιτήτρια Erasmus.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Jameson, Fredric, *Το μεταμοντέρνο ή η πολιτισμική λογική του ύστερου καπιταλισμού*, μτφρ. Γ. Βάρσος, Αθήνα, Νεφέλη, 1999.

Lyotard, Jean-François, «Απάντηση στο ερώτημα: τί είναι μεταμοντέρνο;», *Λεβιάθαν*, n° 2, 1988, σελ. 9-19.

Συλλογικό, *Μοντέρνο - Μεταμοντέρνο*, Αθήνα, Σμίλη, 1988.

Τέχνη και Αισθητική: μελέτη θεωρητικών κειμένων (σεμινάριο, χειμερινό εξάμηνο 2019-2020).

Ανάλυση και σχολιασμός κειμένων. Πραγμάτευση προβληματικών που αφορούν στη σχέση των αισθητικών θεωριών με την καλλιτεχνική δημιουργία από την αρχαιότητα μέχρι τον 20ό αιώνα. Θεματικές: η φύση της τέχνης, οι διαδικασίες πρόσληψής της, η κοινωνικοϊστορική συγκεκριμενοποίηση του αισθητικού στοχασμού, ο διάλογος μεταξύ διαφορετικών εκφραστικών μέσων (λογοτεχνία, μουσική, θέατρο, καλές τέχνες, φωτογραφία, κινηματογράφος).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Πλάτων, *Πολιτεία*, μτφρ. Ν. Μ. Σκουτερόπουλος, Αθήνα, Πόλις, 2002.

Diderot, Denis, *Αισθητικά*, μτφρ. Κ. Μιτσοτάκη, Αθήνα, Εστία, 2003.

Benjamin, Walter, *Για το έργο τέχνης. Τρία Δοκίμια*, μτφρ. Α. Οικονόμου, Αθήνα, Πλέθρον, 2013.

Αισθητική Κριτική (παράδοση, χειμερινό εξάμηνο 2019-2020).

Το μάθημα εστιάζει σε προβληματικές που αφορούν στη φύση της αισθητικής αξιολόγησης και τη θεωρητική ερμηνεία των αισθήσεων μέσα από την κριτική παράδοση της Δυτικής φιλοσοφίας. Εξέταση της σχέσης της αισθητικής με άλλους τομείς της θεωρητικής σκέψης όπως η μεταφυσική, η φαινομενολογία και η ψυχανάλυση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ιστορικό χαρακτήρα των αισθητικών εννοιών και στις κοινωνιολογικές και πολιτισμικές τους προεκτάσεις.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Jimenez, Marc, *Τι είναι η αισθητική;*, μτφρ. Μ. Καρρά, Αθήνα, Νεφέλη, 2014.

Rancière, Jacques, *Δυσφορία στην αισθητική*, μτφρ. Θ. Συμεωνίδης, Αθήνα, Εκκρεμές, 2018.

Bourdieu, Pierre, *Η διάκριση: κοινωνική κριτική της καλαισθητικής κρίσης*, μτφρ. Κ. Καψαμπέλη, Αθήνα, Πατάκης, 2002.

Διδάσκων Αισθητικής και Φιλοσοφίας της τέχνης στο Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Τμήμα Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης, προπτυχιακό πρόγραμμα.

Το ωραίο, η αισθητική και η κριτική (υποχρεωτικό, 2008-2017).

Ανάλυση και σχολιασμός κειμένων. Μεθοδολογία της έρευνας και του γραπτού λόγου. Εισαγωγή στην αισθητική και στις βασικές έννοιες και προβλήματα της φιλοσοφίας της τέχνης. Γενική επισκόπηση της ιστορίας των ιδεών επικεντρώνοντας στις έννοιες του ωραίου, της φύσης, του γούστου και της αισθητικής κρίσης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Hutcheson, Francis, *Recherche sur l'origine de nos idées de la beauté et de la vertu*, Παρίσι, Vrin, 1991.

Kant, Emmanuel, *Critique de la faculté de juger*, Παρίσι, Vrin, 1993.

Πλάτων, *Hippias majeur*, Παρίσι, Garnier Flammarion, 1967.

Η μίμηση, η αλήθεια, η φαντασία (υποχρεωτικό, 2008-2010 και 2012-2016).

Ανάλυση και σχολιασμός κειμένων. Μεθοδολογία της έρευνας και του γραπτού λόγου. Συνέχεια της εισαγωγής στην αισθητική και στις βασικές έννοιες και προβλήματα της φιλοσοφίας της τέχνης. Επισκόπηση της ιστορίας των ιδεών επικεντρώνοντας στις έννοιες της μίμησης, της πραγματικότητας, της υποκειμενικότητας και της αισθητικής αυτονομίας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αριστοτέλης, *Poétique*, Παρίσι, Le Livre de Poche, 1990.

Diderot, Denis, *Essais sur la peinture*, Παρίσι, Hermann, 1986.

Nietzsche, Friedrich, *La naissance de la tragédie*, Παρίσι, Le Livre de Poche, 1994.

Αισθητική της Νεωτερικότητας (υποχρεωτικό, 2008-2017).

Ανάλυση και σχολιασμός κειμένων. Εισαγωγή στις βασικές αισθητικές έννοιες και προβλήματα του μοντερνισμού. Τρεις κύριοι άξονες: η χρονικότητα του έργου τέχνης, η καλλιτεχνική αυτονομία και η σχέση ανάμεσα στην τέχνη και την κοινωνία.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Adorno, Theodor W., *Théorie esthétique*, Παρίσι, Klincksieck, 1974.

Baudelaire, Charles, *Le peintre de la vie moderne*, Παρίσι, Éditions du Sandre, 2009.

Vattimo, Gianni, *La fin de la modernité*, Παρίσι, Seuil, 1987.

Το Υψηλό, η τέχνη και η γνώση (υποχρεωτικό, 2008-2010 και 2012-2014).

Ανάλυση και σχολιασμός κειμένων. Η εξέλιξη της έννοιας του Υψηλού και της σχέσης της με την αισθητική κρίση και το γνωσιακό περιεχόμενο του έργου τέχνης. Τρεις κύριοι άξονες: η φαινομενολογική σχέση ανάμεσα στην τέχνη και την φύση, η διαλεκτική της ευαισθησίας και της γνώσης και ο ακτίκτυπος της τεχνολογίας πάνω στην σωματική εμπειρία.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Burke, Edmund, *Recherche philosophique sur l'origine de nos idées du sublime et du beau*, Παρίσι, Vrin, 1998.

Longin, *Du sublime*, Μασσαλία, Petite Bibliothèque Rivages, 1991.

Schiller, Friedrich, *Textes esthétiques*, Παρίσι, Vrin, 1998.

Θεωρία της σύγχρονης τέχνης: ανάμεσα στο κείμενο και την εικόνα (επιλεγόμενο, 2014-2016).

Εξειδικευμένο μάθημα πάνω στην τέχνη και τον οπτικό πολιτισμό του 20ού και του 21ου αιώνα, που εξετάζει την πολυεπίπεδη σχέση ανάμεσα στην εικόνα και το κείμενο. Εισαγωγή στον δομισμό και τη σημειολογία και εφαρμογή των θεωρητικών εργαλείων τους σε διάφορα

καλλιτεχνικά και επικοινωνιακά μέσα (ζωγραφική, φωτογραφία, κινηματογράφος, βίντεο, εγκατάσταση, διαφήμιση).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Artaud, Antonin, *Le théâtre et son double*, Παρίσι, Gallimard, 1964.

Barthes, Roland, « Rhétorique de l'image », στο *L'obvie et l'obtus. Essais critiques III*, Παρίσι, Seuil, 1982, p. 25-42.

Foucault, Michel, *Ceci n'est pas une pipe*, Μονπελιέ, Fata morgana, 1973.

Διδάσκων Αισθητικής και Φιλοσοφίας της τέχνης στο Πανεπιστήμιο Sorbonne Nouvelle – Paris 3, Τμήμα Κινηματογραφικών Σπουδών και Οπτικοακουστικών Μέσων, προπτυχιακό πρόγραμμα.

Γενική Αισθητική (υποχρεωτικό, 2012-2017).

Ανάλυση και σχολιασμός κειμένων. Μεθοδολογία της έρευνας και του γραπτού λόγου. Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της κλασικής και της νεώτερης φιλοσοφίας της τέχνης μέσω μιας ιστορικής προσέγγισης που επικεντρώνεται στα προβλήματα που σχετίζονται με τις μηχανικές εικόνες (φωτογραφία, κινηματογράφος) και τη σχέση τους με πιο παραδοσιακές μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης (λογοτεχνία, ζωγραφική, θέατρο).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Alberti, Leon B., *De pictura*, Παρίσι, Macula, 1992.

Batteux, Charles, *Les beaux-arts réduits à un même principe*, Παρίσι, Aux Amateurs de Livres, 1989.

Lessing, Gotthold E., *Laocoon ou des frontières de la peinture et de la poésie*, Παρίσι, Hermann, 2002.

Διδάσκων Αισθητικής και Φιλοσοφίας της τέχνης στο Πανεπιστήμιο Paris-Est Marne-la-Vallée, Τμήμα Γραμμάτων, Τεχνών, Επικοινωνίας και Τεχνολογιών, προπτυχιακό πρόγραμμα.

Αισθητική και Θεωρία της εικόνας 1. Τι μας λένε οι εικόνες; (υποχρεωτικό, 2012-2016).

Εισαγωγή στην φιλοσοφία της τέχνης μέσα από τη διερεύνηση του πρόβληματος της αναπαράστασης και των τρόπων με τους οποίους αυτή παράγει νόημα, από τον Πλάτωνα έως τον Μπωντλαίρ. Αναλυτική προσέγγιση της διαλεκτικής σχέσης ανάμεσα στην εικόνα και το Λόγο.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Ficin, Marsile, *Commentaire sur le Banquet de Platon* (1469), στο J. Lichtenstein (Επιμ.), *La peinture*, Παρίσι, Larousse, 1995.

Hegel, Georg W. F., *Esthétique*, τ. 1, Παρίσι, Flammarion, 1979.

Πλάτων, *La République*, X, Παρίσι, Flammarion, 1966.

Αισθητική και Θεωρία της εικόνας 2. Από το μοντέρνο στο σύγχρονο (υποχρεωτικό, 2012-2016).

Εισαγωγή στην έννοια του μεταμοντερνισμού και κριτική επισκόπηση της σχέσης του με τον μοντερνισμό. Η αισθητική των καλλιτεχνικών πρωτοποριών, η σχέση μεταξύ τέχνης και μαζικής κοινωνίας, και η επιρροή της θεωρίας της αποδόμησης στις σύγχρονες καλλιτεχνικές θεωρίες.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Habermas, Jürgen, « La modernité : un projet inachevé », *Critique*, n° 413, Οκτώβριος 1981, σ. 950-967.

Jameson, Fredric, *Le postmodernisme, ou la logique culturelle du capitalisme tardif*, Παρίσι, Énsba, 2007.

Liotard, Jean-François, *La condition postmoderne*, Παρίσι, Minuit, 1979.

Διδάσκων Αισθητικής και Φιλοσοφίας της τέχνης στο Πανεπιστήμιο Université Catholique de l'Ouest, Τμήμα Ανθρωπιστικών Επιστημών, προπτυχιακό πρόγραμμα.

Αισθητική: φύση και ευαισθησία (υποχρεωτικό, 2015-2016).

Εισαγωγή στη φιλοσοφία του Διαφωτισμού και ανάπτυξη των βασικών αισθητικών εννοιών του γερμανικού Ιδεαλισμού και του αγγλικού Εμπειρισμού. Η έννοια του φαινομενολογικού υποκειμένου και ο ρόλος της σωματικής εμπειρίας στον τρόπο με τον οποίο το υποκείμενο αντιλαμβάνεται τον εαυτό του και τον κόσμο.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Hume, David, *Essais esthétiques*, Παρίσι, Flammarion, 2000.
Kant, Emmanuel, *Critique de la faculté de juger*, Παρίσι, Vrin, 1993.
Plotin, *Ennéades*, V, 8, Παρίσι, Les Belles Lettres, 1999.

Αισθητική της Νεωτερικότητας (υποχρεωτικό, 2015-2016).

Εισαγωγή στις βασικές αισθητικές έννοιες και προβλήματα του μοντερνισμού. Ιστορική και φαινομενολογική προσέγγιση. Τρεις κύριοι άξονες: η ιστορικότητα της έννοιας του μοντέρνου, ο αντίκτυπος της τεχνολογίας στην ανθρώπινη εμπειρία και η ανακάλυψη του ασυνειδήτου.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Arendt, Hannah, *Condition de l'homme moderne*, Παρίσι, Pocket, 2002.
Jauss, Hans R., *Pour une esthétique de la réception*, Παρίσι, Gallimard, 1978.
Nietzsche, Friedrich, *Généalogie de la morale*, Παρίσι, Le Livre de Poche, 2000.

Διδάσκων Ιστορίας της τέχνης στο Πανεπιστήμιο Paris 10-Nanterre, Τμήμα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της τέχνης, προπτυχιακό πρόγραμμα.

Η νεωτερικότητα και οι ιστορικές πρωτοπορίες (υποχρεωτικό, 2001-2005).

Εισαγωγή στα κυριότερα καλλιτεχνικά κινήματα από τα μέσα του 19ου αιώνα μέχρι τα μέσα του 20ού. Ιστορική, κοινωνιολογική και μορφολογική προσέγγιση που εστιάζει στη γέννηση και την εξέλιξη των ιστορικών πρωτοποριών με γνώμονα τόσο την πλαστική αυτονόμηση του έργου τέχνης όσο και τη σχέση του με την κοινωνία. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο ρόλο της τεχνικής και της τεχνολογίας, στα γραπτά των καλλιτεχνών και στο διάλογο μεταξύ της ζωγραφικής και της λαϊκής κουλτούρας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Breton, André, *Le surréalisme et la peinture*, Παρίσι, Gallimard, 1965.
Duchamp, Marcel, *Duchamp du signe*, Παρίσι, Flammarion, 1994.
Francastel, Pierre, *Art et technique*, Παρίσι, Minuit, 1956.

Η τέχνη μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο (υποχρεωτικό, 2001-2005).

Το μάθημα επικεντρώνεται στους σημαντικότερους καλλιτέχνες και καλλιτεχνικά κινήματα από τα μέσα του 20ού αιώνα μέχρι τις αρχές του 21ου. Αναλύει τη σχέση των neo-avant-gardes με την παρακαταθήκη των ιστορικών πρωτοποριών και τη σχέση μοντερνισμού-μεταμοντερνισμού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις διάφορες διασταυρώσεις μεταξύ της φωτογραφίας, του κινηματογράφου, του βίντεο και της περφόρμανς, καθώς και σε θέματα που αφορούν την ιστορία των εκθέσεων και των μηχανισμών διαμεσολάβησης της σύγχρονης τέχνης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Buchloh, Benjamin H. D., *Essais historiques II. Art contemporain*, Βιλερμπάν, Art édition, 1992.
Francis, Mark & Grenier, Catherine (Επιμ.), *Les années pop : 1956-1968*, Παρίσι, Centre Georges Pompidou, 2001.
Rose, Barbara, *La peinture américaine. Le XXe siècle*, Γενεύη, Skira, 1986.

Διδάσκων Ιστορίας της τέχνης στην École Multimédia, ιδιωτικό ΙΕΚ, κατεύθυνση σχεδιασμός animation και καλλιτεχνική διεύθυνση πολυμέσων, Παρίσι.

Γενική Ιστορία της τέχνης (2010-2011 και 2012-2017).

Το μάθημα εξετάζει την εξέλιξη των καλλιτεχνικών τεχνοτροπιών και κινήματων από την

Αναγέννηση μέχρι τον 21ο αιώνα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις ιστορικές μεταλλάξεις του οπτικού πολιτισμού από την ζωγραφική και την γλυπτική στην φωτογραφία και τις ψηφιακές εικόνες, στην στυλιστική, σημειωτική, ιστορική και κοινωνιολογική ανάλυση των εικόνων, καθώς και στις σύγχρονες χρήσεις τους στην διαφήμιση και τα μέσα ενημέρωσης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Clay, Jean, *De l'impressionnisme à l'art moderne*, Παρίσι, Hachette, 1975.

Gombrich, Hans-Ernst, *Histoire de l'art*, Νέα Υόρκη, Phaidon, 2006.

Συλλογικό, *Groupes, mouvements, tendances de l'art contemporain depuis 1945*, Παρίσι, ENSBA, 1990.

Διδάσκων Ιστορίας και Θεωρίας της φωτογραφίας στο Πανεπιστήμιο Paris Dauphine, Τμήμα Επιστημών Διοίκησης, μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

Ιστορία και Θεωρία της φωτογραφίας (επιλογής, 2011-2012).

Συνδυαστική επισκόπηση της ιστορίας της φωτογραφίας και της ιστορίας της τέχνης και εστίαση στην εξέλιξη των φωτογραφικών τεχνικών και τεχνοτροπιών από τον 19ο στον 21ο αιώνα. Διεπιστημονική προσέγγιση που συνδυάζει τις καλλιτεχνικές χρήσεις του φωτογραφικού μέσου με τις επιστημονικές, εμπορικές και επικοινωνιακές του εκφάνσεις.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Baqué, Dominique, *La photographie plasticienne, un art paradoxal*, Παρίσι, Éditions du regard, 1998.

Frizot, Michel, *Nouvelle histoire de la photographie*, Παρίσι, Larousse, 2001.

Rouillé, André, *La photographie. Entre document et art contemporain*, Παρίσι, Gallimard, 2005.

Διδάσκων Ιστορίας και Θεωρίας του κινηματογράφου στο Πανεπιστήμιο Sorbonne Nouvelle – Paris 3, Τμήμα Κινηματογραφικών Σπουδών και Οπτικοακουστικών Μέσων, προπτυχιακό πρόγραμμα.

Θεωρία του κινηματογράφου και των οπτικοακουστικών μέσων (υποχρεωτικό, 2014-2017).

Το μάθημα εξετάζει την ιστορική, αισθητική και κοινωνιολογική ιδιαιτερότητα των τεχνικών εικόνων (σταθερών και κινούμενων), καθώς και τη σχέση ανάμεσα στη φωτογραφία, τον κινηματογράφο, τις ψηφιακές εικόνες και τα μέσα επικοινωνίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε θέματα που άπτονται της χρονικότητας και του ήχου.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Bazin, André, *Qu'est-ce que le cinéma ?*, Παρίσι, Cerf, 1990.

Cavell, Stanley, *La projection du monde*, Παρίσι, Belin, 1999.

Daney, Serge, *Devant la recrudescence des vols de sacs à main*, Παρίσι, Aléas, 1991.

Σημειωτική και κινηματογράφος (υποχρεωτικό, 2011-2014).

Σημειωτική ανάλυση σταθερών και κινούμενων εικόνων. Το μάθημα εστιάζει στην εφαρμογή της σημειολογίας της εικόνας στην φωτογραφία και τον κινηματογράφο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον δομισμό, στη σχέση εικόνας-κειμένου και στη διασταύρωση της σημειωτικής και της κοινωνιολογίας όσον αφορά τις ψηφιακές εικόνες.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Jost, François, *L'œil-caméra. Entre film et roman*, Λυών, Presses Universitaires de Lyon, 1987.

Metz, Christian, *Le signifiant imaginaire. Psychanalyse et cinéma*, Παρίσι, 10/18, 1977.

Odin, Roger, *Cinéma et production de sens*, Παρίσι, Armand Colin, 1990.

Ερευνητικό έργο

Συμβεβλημένος ερευνητής στο Εργαστήριο Οπτικής Ανθρωπολογίας: Εικόνα, Μουσική, Κείμενο, Κέντρο Ερευνών και Μελετών του Πανεπιστημίου Κρήτης (2019-2024).

– Έρευνα στο αρχείο Serge Collet. Επεξεργασία σχεδίου έργου για την ψηφιοποίηση, μελέτη και προβολή του τμήματος του αρχείου που αφορά στην φωτογραφική και ηχητική καταγραφή των διαδηλώσεων στη Γαλλία από το 1969 μέχρι το 1988. Τμήμα της έρευνας παρουσιάστηκε σε τηλεδιάλεξη που οργάνωσε το ΚΕΜΕ του Πανεπιστημίου Κρήτης τον Μάιο του 2020 και ένα σχετικό άρθρο δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό *Αριάδνη* της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης. Διεξαγωγή τηλεσυνέντευξης μέσω Skype (29-4-2021) με τον José Cordon, συνεργάτη του Serge Collet, και τους καθηγητές Γιώργο Νικολακάκη και Άρη Τσαντηρόπουλο, καθώς και απομαγνητοφώνηση και μετάφραση της συνέντευξης από τα Γαλλικά στα Ελληνικά. Μετάφραση από τα γαλλικά ενός ανέκδοτου κειμένου του Collet για τον Pier Paolo Pasolini και συγγραφή κριτικής παρουσίασης και ανάλυσης αυτού του κειμένου. Επιμέλεια έκθεσης φωτογραφίας βασισμένης στο υλικό του αρχείου, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχαηλί (23/11-23/12/2022). Η έκθεση συνοδεύτηκε από δίγλωσσο κατάλογο που εκδόθηκε από τις Εκδόσεις του Ιδρύματος Μιχαηλί και μεταφέρθηκε στο Ρέθυμνο, Σπίτι του Πολιτισμού (24/05-14/06/2023).

Συμβεβλημένος ερευνητής στο Ινστιτούτο ACTE (Τέχνη, Δημιουργία, Αισθητικές Θεωρίες) του Πανεπιστημίου Paris 1 Panthéon-Sorbonne και του CNRS (Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών της Γαλλίας), Τμήμα Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης. Μέλος των Ερευνητικών Εργαστηρίων *Æsthetica* (2012-2019) και *Études de la culture* (2015-2019).

– Έρευνα με θέμα την επιτελεστική διάλεξη στη σύγχρονη τέχνη, που κατέληξε στην έκδοση του συλλογικού τόμου *Quand le discours se fait geste. Regards croisés sur la conférence-performance*, Ντιζόν, Les presses du réel, 2018, τον οποίο επιμελήθηκα και στον οποίο συμμετείχα.

– Έρευνα με θέμα την πολιτική και ηθική διάσταση της τέχνης, που κατέληξε στην συνδιοργάνωση, με τους καθηγητές Barbara Formis και Jacinto Lageira, του 6ου Μεσογειακού Συνεδρίου Αισθητικής *Facts and Values in Aesthetics: Contemporary Stakes and Approaches*, Φλωρεντία, 2014, και στην δημοσίευση τμήματος των Πρακτικών του Συνεδρίου, κατόπιν αξιολόγησης, στο επιστημονικό περιοδικό *Nouvelle Revue d'esthétique*, 2016, 18(2), τεύχος το οποίο συνεπιμελήθηκα με τους Filippo Fimiani, Barbara Formis και Jacinto Lageira.

– Έρευνα με θέμα την επιμέλεια εκθέσεων ως μορφή παραγωγής γνώσης, που κατέληξε στην δημοσίευση του δέκατου τεύχους του επιστημονικού περιοδικού *Proteus, Cahiers des théories de l'art*, 2016, ειδικό αφιέρωμα «Le commissariat comme forme de recherche», το οποίο συνεπιμελήθηκα με τον Nicolas Boutan.

Συμβεβλημένος ερευνητής στο Ερευνητικό Εργαστήριο Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης Αισθητικής (EA 2478), Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Τμήμα Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης (2010-2012).

– Έρευνα με αντικείμενο την αισθητική της αποδόμησης, που κατέληξε στη διοργάνωση του διεθνούς συνεδρίου *Esthétique et déconstruction. Parages de l'art et de la philosophie*, Παρίσι, 2012, και στην έκδοση του συλλογικού τόμου *La pensée comme expérience. Esthétique et déconstruction*, Παρίσι, Publications de la Sorbonne, 2016, τον οποίο συνεπιμελήθηκα με τον καθηγητή Marc Jimenez και στον οποίο συμμετείχα.

Συνεργάτης Έρευνας και Διδασκαλίας (ATER) στο Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Τμήμα Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης (2008-2010).

– Μεταδιδακτορική έρευνα.

Διδακτορικός ερευνητής στη Διδακτορική Σχολή Πλαστικών Τεχνών, Αισθητικής και Επιστημών της Τέχνης (ED 279), Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne (2004-2008), και στη Διδακτορική Σχολή Οικονομία, Οργανώσεις, Κοινωνία (ED 396), Πανεπιστήμιο Paris 10 – Nanterre (2000-2004).

– Διδακτορική έρευνα.

Διάχυση και Ανάδειξη της έρευνας

Παρουσίαση της έρευνας που διεξήγαγα από τον Νοέμβριο 2019 μέχρι τον Απρίλιο 2020 στο αρχείο Serge Collet του Εργαστηρίου Οπτικής Ανθρωπολογίας: εικόνα, μουσική, κείμενο του Πανεπιστημίου Κρήτης. Τηλεδιάλεξη στην πλατφόρμα zoom (διαθέσιμη στο <https://www.youtube.com/watch?v=7ZcPjEqrPs8&t=2s>), οργανωμένη από το Κέντρο Ερευνών και Μελετών του Πανεπιστημίου Κρήτης στο πλαίσιο του κύκλου «Εκθεση/Παρουσίαση ερευνητικού υλικού», 12 Μαΐου 2020.

Δημόσια παρουσίαση του συλλογικού τόμου *Quand le discours se fait geste. Regards croisés sur la conférence-performance*, Ντιζόν, Les presses du réel, Σειρά «Figures», 2018, τον οποίο επιμελήθηκα. Με τη συμμετοχή των καλλιτεχνών Anne Creissels, Jean-Philippe Antoine, Éric Valette και Βασίλη Σαλπιστή, Fondation d'entreprise Ricard, Παρίσι, 28 Ιουνίου 2018.

Συμμετοχές σε επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες

Οργάνωση και συντονισμός

Συντονισμός του πάνελ Discours sur l'image, στο πλαίσιο του «Images des résistances», Συνέδριο Ιστορίας της φωτογραφίας, Maison Européenne des Sciences de l'Homme et de la Société, Λιλ, και Université libre de Bruxelles, Μάιος 2022, προσκεκλημένος του Institut pour la photographie, Λιλ.

Μέλος της οργανωτικής επιτροπής του 6ου Μεσογειακού Συνεδρίου Αισθητικής «Facts and Values in Aesthetics: Contemporary Stakes and Approaches», Villa Finaly, Φλωρεντία, Ιούνιος 2014. Συνδιοργάνωση με τους καθηγητές Barbara Formis, Jacinto Lageira και το Ινστιτούτο ACTE (Τέχνη, Δημιουργία, Αισθητικές Θεωρίες) του Πανεπιστημίου Paris 1 Panthéon-Sorbonne και του CNRS (Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών της Γαλλίας).

Μέλος της οργανωτικής επιτροπής και της επιτροπής αξιολόγησης του διεθνούς συνεδρίου «Esthétique et déconstruction. Parages de l'art et de la philosophie», σε συνεργασία με τον καθηγητή Marc Jimenez, Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Τμήμα Πλαστικών τεχνών και Επιστημών της τέχνης, Παρίσι, Δεκέμβριος 2012.

Οργάνωση και συντονισμός του στρογγυλού τραπέζιού «Eyes Listening, Ears Seeing: Discourse and Sensory Experience between Music and the Visual Arts», στο πλαίσιο του «Material Meanings», 3ο Διετές Συνέδριο του European Network for Avant-garde and Modernism Studies, Πανεπιστήμιο του Κεντ, Κάντερμπερι, Σεπτέμβριος 2012.

Οργάνωση και συντονισμός της διάλεξης του γκαλερίστα Thierry Marlat με τίτλο «Η αγορά της φωτογραφίας», σε συνεργασία με την Sabine Thiriot, υπεύθυνη της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας του Jeu de Paume, στο πλαίσιο του επιμορφωτικού προγράμματος στις τέχνες και την οπτική ιστορία «Οι χώροι της φωτογραφίας», Jeu de Paume, Παρίσι, Νοέμβριος 2011.

Οργάνωση και συντονισμός της διάλεξης του κριτικού τέχνης Claude Gintz «Περί του βαθμού

μηδέν της φωτογραφίας. Φωτογραφία και εννοιολογική τέχνη 2», στο πλαίσιο του σεμιναρίου φωτογραφίας «Εργατάξια, προγράμματα», École normale supérieure de la rue d'Ulm, Παρίσι, Νοέμβριος 2003.

Προσκεκλημένες ομιλίες

Ομιλία με θέμα «Προς μια ανθρωπολογική αισθητική της διαδήλωσης. Οι φωτογραφίες του αρχείου Serge Collet». Τηλεδιάλεξη στην πλατφόρμα zoom (διαθέσιμη στο <https://www.youtube.com/watch?v=7ZcPjEqrPs8&t=2s>), Κέντρο Ερευνών και Μελετών του Πανεπιστημίου Κρήτης, Εργαστήριο Οπτικής Ανθρωπολογίας: εικόνα, μουσική, κείμενο, Μάιος 2020.

Ομιλία με θέμα «Image and Identity» (διαθέσιμη στο <https://www.blod.gr/lectures/eikona-kai-taytotita/>), στο πλαίσιο της εσπερίδας *Αισθητική: Αρχιτεκτονική, Αρχαιολογία, Αρχιτεκτονική Τοπίου*, που διοργάνωσε το Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχελή με την ευκαιρία της επετείου των 40 χρόνων από την ίδρυση του Ιδρύματος, Μέγαρο Μουσικής, Αθήνα, Φεβρουάριος 2020.

Ομιλία με θέμα «Για μια φιλοσοφία της εικόνας», στο Σεμινάριο Διδασκόντων Φιλοσοφία και Κοινωνικές Επιστήμες του Εργαστηρίου Φιλοσοφικής Έρευνας και Μετάφρασης, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Ρέθυμνο, Οκτώβριος 2019.

Ομιλία με θέμα «Performance και αναστοχασμός», στο διεθνές συνέδριο «Performing knowledge», που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Paris 8, Παρίσι, Ιούνιος 2018.

Ομιλία με θέμα «Οι χρόνοι της εικόνας», στο Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχελή, Αθήνα, Μάρτιος 2016. Με την ευκαιρία της εκλογής μου ως μόνιμο μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Αισθητικής.

Συμμετοχή στο στρογγυλό τραπέζι του σεμιναρίου «La décolonisation des savoirs» που διοργάνωσε το Collège international de philosophie, Παρίσι, Μάρτιος 2016.

Ομιλία με θέμα «Η τεχνοκριτική στην εποχή της παγκοσμιοποίησης: μια κοινωνιολογική προσέγγιση», στο διεθνές συνέδριο «Les métiers des arts visuels», που διοργάνωσε η 11η Biennale σύγχρονης Αφρικανικής τέχνης, Ντακάρ, Μάιος 2014.

Ομιλία με θέμα «En είδει εισαγωγής: ανάμεσα στην θεωρία και την καλλιτεχνική πρακτική, από την μία αποδόμηση στην άλλη», εναρκτήρια ομιλία του διεθνούς συνεδρίου «Esthétique et déconstruction. Parages de l'art et de la philosophie», Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Παρίσι, Δεκέμβριος 2012.

Ομιλία με θέμα «Μεταμοντερνισμός και διαφήμιση», στο Τμήμα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της τέχνης του Πανεπιστημίου Κρήτης, Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, κατόπιν προσκλήσεως του Καθηγητή Νίκου Χατζηνικολάου, Ρέθυμνο, Δεκέμβριος 2004.

Εισηγήσεις

Εισήγηση με θέμα «Από την θεωρία της τέχνης στην οπτική θεωρία: για μια κριτική της έννοιας της μεταεικόνας», στο 8ο Μεσογειακό Συνέδριο Αισθητικής «Η αισθητική της καθημερινής ζωής στην σύγχρονη πόλη», Δελφοί, Σεπτέμβριος 2020 (η πρόταση εισήγησης έγινε αποδεκτή από την Επιστημονική Επιτροπή, αλλά το Συνέδριο αναβλήθηκε λόγω κορωνοϊού).

Εισήγηση με θέμα «Εδώ, αλλού, παντού, πουθενά: οι ανέφικτοι χάρτες του Ρόμπερτ Σμίθσον», στο διεθνές συνέδριο «The Cartographic Imagination: Art, Literature and Mapping in the United States, 1945-1980», που διοργάνωσαν τα Πανεπιστήμια του Κεντ και του Στρασβούργου, Παρίσι, Μάιος 2018.

Εισήγηση με θέμα «Η πρακτική της θεωρίας: τέχνη, φιλοσοφία και εκπαίδευση», στην 1η Διεθνή Biennale Πρακτικής Φιλοσοφίας «Φιλοσοφία στην πράξη. Η φιλοσοφική χειρονομία: ενεργήματα πολιτικά, ηθικά, εκπαιδευτικά, καλλιτεχνικά», που διοργάνωσε η Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος, Απρίλιος 2018.

Εισήγηση με θέμα «Η πολιτισμική ιδεολογία», στο συνέδριο «Kitsch et Idéologies» που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Université de Bretagne Occidentale, Βρέστη, Νοέμβριος 2016.

Εισήγηση με θέμα «Έρευνα, Λόγος και Δημιουργικότητα», στην ημερίδα «Exposer/Démontrer. Les écarts de la recherche en art» που διοργάνωσε ο Πόλος Έρευνας της Βασιλικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών των Βρυξελλών, Βρυξέλλες, Ιούνιος 2016. Ηχογράφηση διαθέσιμη στην ιστοσελίδα: http://www.arba-esa.be/recherche/exposerdemontrer/1_Vangelis-Athanassopoulos_ExposerDemontrer-Arba2016.mp3.

Εισήγηση με θέμα «Ενδιάμεσα σώματα: Χαρούν Φαρόκι και Μπρούς Νάουμαν», στο διεθνές συνέδριο «(Re)créations» που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Παρίσι, Μάιος 2016.

Εισήγηση με θέμα «Πλαστές ταυτότητες: φύση, απεικόνιση και προβολή του Εγώ» στην 3η Euroacademia International Conference «Identities and Identifications: Politicized Uses of Collective Identities», Λούκα (Ιταλία), Ιούνιος 2015.

Εισήγηση με θέμα «Η τέχνη ως παραγωγή γνώσης: ανάμεσα στην θεωρία και την πρακτική» στην ημερίδα του επιστημονικού περιοδικού *Marges* «L'artiste comme théoricien», Παρίσι, Φεβρουάριος 2015.

Εισήγηση με θέμα «Κίτς και ακαδημαϊσμός», στην διεπιστημονική ημερίδα «Kitsch et Antiquité» που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Παρίσι, Δεκέμβριος 2014.

Εισήγηση με θέμα «Το σώμα του κειμένου: η επιτελεστική διάλεξη ανάμεσα στον πειραματισμό και την κατηγοριοποίηση», στην ημερίδα «La performance narrative», που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Sorbonne nouvelle – Paris 3, Παρίσι, Ιούνιος 2014.

Εισήγηση με θέμα «Σώματα που σημαίνουν: όραση, γλώσσα και εμπειρία στην σύγχρονη performance», στο «Material Meanings», 3ο Διετές Συνέδριο του European Network for Avant-garde and Modernism Studies, Πανεπιστήμιο του Κεντ, Κάντερμπερι, Σεπτέμβριος 2012.

Εισήγηση με θέμα «Η αξία της μεταφοράς: για μία αισθητική οικονομία του κίτς», στο 5ο Μεσογειακό Συνέδριο Αισθητικής «Art, Emotion and Value», Καρθαγένη, Ιούλιος 2011.

Εισήγηση με θέμα «Σημειώσεις σκετικά με την επιστροφή της αλληγορίας στον μεταμοντερνισμό», στο συνέδριο «Pouvoirs visionnaires de l'allégorie» που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Université de Haute-Alsace, Μπελφόρ, Σεπτέμβριος 2010.

Εισήγηση με θέμα «Ανάμεσα στον λόγο και την πράξη: αισθητική και διττότητα της αναπαράστασης», στο διεθνές συνέδριο «Sens et représentations en conflit» που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο της Νάντης, Δεκέμβριος 2009.

Εισήγηση με θέμα «Γιατί οι βρυκόλακες αποφεύγουν το είδωλό τους;», στην ημερίδα «L'art du

reflet: jeux de miroirs et réflexivité rituelle» που διοργάνωσε η διεθνής ερευνητική ομάδα Anthropologie et histoire des arts, Παρίσι, Οκτώβριος 2008.

Εισήγηση με θέμα «Σκέψεις πάνω στην έννοια του σύγχρονου», στο 4ο Μεσογειακό Συνέδριο Αισθητικής «Art and Time», Ίρμπιντ (Ιορδανία), Ιούνιος 2008.

Εισήγηση με θέμα «Déjà-vu: επαναχρησιμοποίηση εικόνων και κατοπτρικότητα στον μεταμοντερνισμό», στο διεθνές συνέδριο «Cinéma, Art contemporain, Patrimoine: pratiques contemporaines de l'image et politique muséale» που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Sorbonne nouvelle – Paris 3, Παρίσι, Απρίλιος 2008.

Εισήγηση με θέμα «*Intra/Extra muros*: πέραν της site-specificity», στο 31ο Συνέδριο της Διεθνούς Επιτροπής Ιστορίας της Τέχνης «Sites and Territories of Art History», Μόντρεαλ, Αυγούστος 2004.

Διοικητικό έργο

Εκλεγμένο Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Διδακτορικής Σχολής Πλαστικών Τεχνών, Αισθητικής και Επιστημών της Τέχνης (ED 279), Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Τμήμα Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης (2007-2009).

Συμμετοχή σε επιστημονικές εταιρείες, καλλιτεχνικές ομάδες και δίκτυα

Μόνιμο μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Αισθητικής (από το 2015).

Μέλος του Ερευνητικού δικτύου Performance Philosophy <http://performancephilosophy.ning.com/> (από το 2014).

Μέλος του European Network for Avant-garde and Modernism Studies (EAM) (από το 2012).

Μέλος της Διεθνούς Ένωσης Κριτικών Τέχνης (AICA), γαλλικό τμήμα (2011-2021).

Μέλος της καλλιτεχνικής ομάδας 4T Fluxus (2002-2004), <https://sites.google.com/site/bertrandclavez/acitivites-diverses/4tfluxus>.

Συμμετοχή σε επιστημονικές επιτροπές

Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του 7ου Μεσογειακού Συνεδρίου Αισθητικής, Λισαβόνα, 2017.

Πρόεδρος της Εξεταστικής Επιτροπής του Master (DNSEP) Design d'espace, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Tours Angers Le Mans, Λε Μάν, 2015.

Μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής του Master 2 Recherche: Esthétique et Études culturelles, Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Τμήμα Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης, Παρίσι, 2014.

Πρόεδρος της Εξεταστικής Επιτροπής του Master (DNSEP) Art, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Tours Angers Le Mans, Λε Μάν, 2013.

Συντακτικές δραστηριότητες

Ιδρυτικό στέλεχος και μέλος της συντακτικής και συμβουλευτικής επιτροπής του επιστημονικού περιοδικού *Proteus, Cahiers des théories de l'art*, <http://www.revue-proteus.com>. Περιοδικό ιδρυθέν το 2009, δεκεννιά τεύχη δημοσιευμένα μέχρι σήμερα.

Μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης, εκδόσεις L'Harmattan, Παρίσι, 2013-2014. Αξιολόγηση δύο επιστημονικών άρθρων για τον συλλογικό τόμο που επιμελήθηκαν η Aline Caillet και ο Christophe Genin, *Genre, sexe et égalité. Étude critique de nos rôles sociaux*, Παρίσι, L'Harmattan, 2014.

Υπεύθυνος του φακέλου υποψηφιότητας της αίθουσας τέχνης Έκφραση – Γιάννα Γραμματοπούλου για την ARCO 2003, Διεθνής έκθεση σύγχρονης τέχνης, Μαδρίτη, 13-18 Φεβρουαρίου 2003. Καλλιτέχνες που παρουσιάστηκαν: Άννα Φωκά και Χριστίνα Σαραντοπούλου.

Επιμόρφωση, πρακτική, και επαγγελματική εμπειρία στον χώρο του πολιτισμού

Διόρθωση και επιμέλεια των γαλλικών υποτίτλων της ταινίας *Άλπεις* (2011) του Γιώργου Λάνθιμου, για λογαριασμό της εταιρείας διανομής A3 Distribution, 50-52 rue du Fbg Saint-Denis, 7510 Παρίσι, www.a3distribution.com, 2012-2013.

Επιμορφωτικό σεμινάριο με θέμα «Ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις της έρευνας», Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Υπηρεσία διά βίου μάθησης, 19-20 Μαρτίου 2012.

Προετοιμασία για ψηφιοποίηση του αρχαιακού υλικού που αφορά στην υπεξαίρεση της περιουσίας των Εβραίων της Γαλλίας, Εθνικά Αρχεία του Γαλλικού Κράτους, Υπουργείο Πολιτισμού και Επικοινωνίας της Γαλλίας, Παρίσι, 2002-2003.

Εργασία στην αίθουσα τέχνης Saint-Séverin, 4 rue des Prêtres-Saint-Séverin, 75005 Παρίσι, 2001-2002

Πρακτική άσκηση στην Υπηρεσία τεκμηρίωσης του Τμήματος Πλαστικών Τεχνών, Υπουργείο Πολιτισμού και Επικοινωνίας της Γαλλίας, Παρίσι, 1999-2000.

Επιστημονική επιμέλεια και καλλιτεχνική διεύθυνση εκθέσεων

Οργάνωση και επιστημονική επιμέλεια της έκθεσης φωτογραφίας Μνήμες του δρόμου. Η διαδήλωση ως πολιτισμική παραγωγή μέσα από τις φωτογραφίες του αρχείου Serge Collet, Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχαηλή, Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 2022 – 23 Δεκεμβρίου 2022, και Σπίτι του Πολιτισμού, Ρέθυμνο, 24 Μαΐου 2023 – 14 Ιουνίου 2023. Σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Εργαστήριο Οπτικής Ανθρωπολογίας: Εικόνα, Μουσική, Κείμενο.

Δημιουργία και καλλιτεχνική διεύθυνση της επιτελεστικής διάλεξης *Το Σύνδρομο του Σιμουσίρ* (2019, 31 λ., κείμενο, βίντεο και ηχοτοπίο, σε συνεργασία με τους Ειρήνη Τηνιακού, Γιώργο Κατσάνο και Μαρίνο Μουζάκη, διαθέσιμη στο https://www.youtube.com/watch?v=5wsL3C_qV3k&fbclid=IwAR0fadzzLEzDcxNZjLu7KokH6nrYzvZ9zFcbLYhxCX7jFKGIYIZyCSc0rGY), καθώς και του αντίστοιχου προσκλητήριου, Τεχνολόγος Φάμπρικα, Αθήνα, 5 Οκτωβρίου 2019.

Καλλιτεχνική επιμέλεια δύο επιτελεστικών διαλέξεων, στο πλαίσιο της παρουσίασης του συλλογικού τόμου *Quand le discours se fait geste. Regards croisés sur la conférence-performance*: Anne Creissels, *La délivrance des sibylles* (2015, 20 λ.), και Βασίλης Σαλπιστής, *De la mort technique* (2018, 12 λ., διαθέσιμη στο <https://vimeo.com/331675817>), 28 Ιουνίου 2018.

Καλλιτεχνική διεύθυνση της πειραματικής ραδιοφωνικής εκπομπής *Carte blanche à Vangelis Athanassopoulos: La pensée comme expérience*, με την ευκαιρία της έκδοσης του συλλογικού τόμου *La pensée comme expérience. Esthétique et déconstruction*, Παρίσι, Publications de la Sorbonne, Σειρά «Philosophie», 2016, τον οποίο συνεπιμελήθηκα με τον Marc Jimenez. Εκπομπή σε συνεργασία με τον David Christoffel και με τη συμμετοχή των καλλιτεχνών Jérôme Game και Matthieu Saladin. Πρώτη μετάδοση από το σταθμό La Radio Parfaite (Μόντε Κάρλο) στις 11 Μαρτίου 2017, 18:00-19:00, διαθέσιμη στο <https://audioblog.arteradio.com/blog/152049/podcast/152126/la-pensee-comme-experience>.

Δημιουργία και καλλιτεχνική διεύθυνση της επιτελεστικής διάλεξης *Οι χρόνοι της εικόνας* (2016, 38 λ., κείμενο, διαφάνειες και ηχοτοπίο, σε συνεργασία με τους Ειρήνη Τηνιακού και Γιώργο Κατσάνο), Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχαηλίου, Αθήνα, 4 Μαρτίου 2016.

Σύλληψη και οργάνωση του project *Et vous, qu'est-ce que vous faites dans la vie ?* (2016), επιτελεστική διάλεξη πάνω στο θέμα της εργασίας. Το project έγινε δεκτό το 2016 από τον εκθεσιακό χώρο Maison populaire de Montreuil αλλά βρίσκεται σε αναστολή μέχρι νεωτέρας.

Δημιουργία και καλλιτεχνική διεύθυνση της επιτελεστικής διάλεξης *Fake Identities: Representation, Nature, and Self-Projection* (2015, 20 λ., κείμενο, διαφάνειες και ηχογραφημένη φωνή, σε συνεργασία με τους Έλενα Παπαδάκη και Αντρέα Φράγκο), Palazzo Bernardini, Λούκα (Ιταλία), 19 Ιουνίου 2015.

Σύλληψη και δημιουργία του βίντεο *Curated loop 12'41"* (2013, έγχρωμο, ήχος, 12 λ. 41 δευτ., διαθέσιμο στο <https://vimeo.com/401874610>). Μοντάζ αποσπασμάτων ταινιών και βίντεο με θέμα το αστικό ηχοτοπίο στον κινηματογράφο. Προβλήθηκε στο πλαίσιο του «Ηχοί, θόρυβος και μουσική στον επανασχεδιασμό της αειφόρου πόλης, των κτιρίων και της οικογειτονιάς», Διεθνές Συνέδριο στο πλαίσιο του *Ηχώπολις – Ημέρες Ήχου 2013*, Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης, Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου – 3 Οκτωβρίου 2013.

Επιμέλεια της προβολής του πειραματικού βίντεο του Bruno Pelassy *Sans titre, Sang titre, Cent titres* (1995), σε συνεργασία με την επιμελήτρια Marie Canet και την αίθουσα τέχνης Air de Paris, Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Τμήμα Πλαστικών τεχνών και Επιστημών της τέχνης, 7 Δεκεμβρίου 2012.

Επιμέλεια της προβολής του βίντεο των Marie Voignier και Βασίλη Σαλπιστή, *Des trous pour les yeux* (2009), αίθουσα τέχνης Cortex Athletico, πρόγραμμα China Girl για τον κινηματογράφο και το βίντεο, Μπορντώ, 27 Ιουλίου – 26 Σεπτεμβρίου 2011, κείμενο παρουσίασης διαθέσιμο στο <http://www.cortexathletico.com/fr/expositions/presentation/113/ma-rie-voignier-vassilis-salpistis>.

Οργάνωση και επιμέλεια της έκθεσης ζωγραφικής και φωτογραφίας *Vestiges de la mémoire*, Σπίτι της Ελλάδας, Παρίσι, 15 Φεβρουαρίου – 1 Μαρτίου 2001. Σε συνεργασία με τον Ευθύμη Λαζόγκα και με την υποστήριξη της Πρεσβείας της Ελλάδας στο Παρίσι και του Συλλόγου Ελλήνων φοιτητών. Συμμετέχοντες: Άννα Φωκά, Εύα Μαυρίδου, Έλενα Πατσιαμάνη, Albertine Trichon, Έμιλυ Γιαννούκου. Έκτακτη συμμετοχή: Μάκης Μαλαφέκας.

Πολιτισμική διαμεσολάβηση

Ξεναγός-εκαπιδευτής στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία του Jeu de Paume, Παρίσι, 2011-2012.

Αρμοδιότητες: διαλέξεις-ξεναγήσεις και εκπαιδευτική διαμεσολάβηση (έκθεση Diane Arbus στο Jeu de Paume, ξεναγήσεις πάνω στη θεματική της προσωπογραφίας στο Λούβρο), επιμόρφωση εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πάνω στην εικόνα, σύνταξη παιδαγωγικών κειμένων σχετικών με την επιμόρφωση, εκπαιδευτικές ενέργειες σε δημοτικά σχολεία, γυμνάσια και λύκεια.

Ξεναγός στο πλαίσιο του 2ου Φεστιβάλ Φωτογραφίας του Saint-Germain-des-Prés, Παρίσι, 8-30 Νοεμβρίου 2012.

Ξεναγός στην έκθεση *Η Ελληνική Επανάσταση, ο Ντελακρουά και οι Γάλλοι ζωγράφοι, 1815-1848*, Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα, 12 Φεβρουαρίου – 25 Απριλίου 1997.

Καλλιτεχνικές δραστηριότητες

Design του εξώφυλλου του 10ου τεύχους του διαδικτυακού επιστημονικού περιοδικού *Proteus, Cahiers des théories de l'art*, <http://revue-proteus.com/Proteus-10.pdf>, Ιούλιος 2016.

Συμμετοχή στο Performing Lives, σειρά performances οργανωμένων από το Laboratoire du geste, Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, στο πλαίσιο του διεθνούς συνεδρίου *Second European Pragmatism Conference*. Έργα των Tomas Schmit, Lygia Clark, Allan Kaprow, Anna Halprin, Carole Douillard, Fondation Biermans-Lapôtre, Παρίσι, 10 Σεπτεμβρίου 2015.

Design της αφίσας και του προγράμματος του διεθνούς συνεδρίου *Esthétique et déconstruction. Parages de l'art et de la philosophie*, Πανεπιστήμιο Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Δεκέμβριος 2012.

Δημιουργία των φωτογραφιών για τα εξώφυλλα των βιβλίων *La publicité dans l'art contemporain I. Esthétique et postmodernisme*, και *La publicité dans l'art contemporain II. Spécularité et économie politique du regard*, Παρίσι, L'Harmattan, 2009.

Συμμετοχή στο Fluxconcert pour La Tourette, σειρά performances οργανωμένων από τον σύλλογο 4T Fluxus στο πλαίσιο του διεθνούς συνεδρίου *Fluxus et la France*. Έργα των George Brecht, Ken Friedman, Dick Higgins, George Maciunas, Ben Patterson, Μοναστήρι Sainte Marie de La Tourette, 29-30 Μαρτίου 2003.

Συγγραφικό έργο

Βιβλία

Συγγραφή

Les photos jamais prises, Βρυξέλλες, La Lettre vollée, 2024 (64 σελίδες).

Image et culture. Anthropologie historique de la création, Σέστο Σαν Τζιοβάννι, Mimésis, Σειρά «Art, Esthétique, Philosophie», 2021 (124 σελίδες).

La publicité dans l'art contemporain I. Esthétique et postmodernisme, Παρίσι, L'Harmattan, Σειρά «Esthétique», 2009 (τμήμα της διδακτορικής διατριβής, 208 σελίδες, 28 εικόνες).

La publicité dans l'art contemporain II. Spécularité et économie politique du regard, Παρίσι, L'Harmattan, Σειρά «Esthétique», 2009 (τμήμα της διδακτορικής διατριβής, 86 σελίδες, 7 εικόνες).

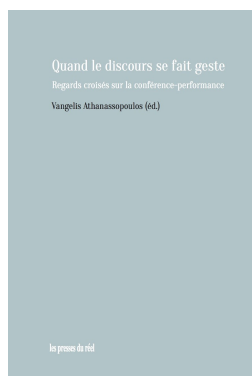

Επιστημονική επιμέλεια συλλογικών τόμων και καταλόγων

Μνήμες του δρόμου. Η διαδήλωση ως πολιτισμική παραγωγή μέσα από τις φωτογραφίες του αρχείου Serge Collet, Έκθεση φωτογραφίας, Ίδρυμα Παναγιώτη και Έρης Μιχαηλίου, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Εργαστήριο Οπτικής Ανθρωπολογίας; Εικόνα, Μουσική, Κείμενο, Αθήνα, Εκδόσεις του Ιδρύματος Παναγιώτη και Έρης Μιχαηλίου, 2022 (διγλωσσος κατάλογος ελληνικά-αγγλικά, 128 σελίδες, 85 εικόνες).

Quand le discours se fait geste. Regards croisés sur la conférence-performance, Ντιζόν, Les presses du réel, Σειρά «Figures», 2018 (176 σελίδες, 2 εικόνες).

La pensée comme expérience. Esthétique et déconstruction, Παρίσι, Publications de la Sorbonne, Σειρά «Philosophie», 2016 (160 σελίδες). Συνεπιμελημένο με τον Marc Jimenez και με πρόλογο του Jean-Luc Nancy.

Επιστημονικά κείμενα

Επιστημονική επιμέλεια πανεπιστημιακών περιοδικών

Proteus, Cahiers des théories de l'art, 2016, 10, Ειδικό αφιέρωμα «Le commissariat comme forme de recherche», συνεπιμελημένο με τον Nicolas Boutan, <http://revue-proteus.com/Proteus10.pdf> (71 σελίδες).

Proteus, Cahiers des théories de l'art, 2013, 5, Ειδικό αφιέρωμα «Pornographies. Entre l'animal et la machine», συνεπιμελημένο με τον Gary Dejean, <http://www.revue-proteus.com/Proteus05.pdf> (62 σελίδες).

Proteus, Cahiers des théories de l'art, 2012, 3, Ειδικό αφιέρωμα «Art et espace public», συνεπιμελημένο με την Cécile Mahiou, <http://www.revue-proteus.com/Proteus03.pdf> (65 σελίδες).

Επιστημονική επιμέλεια Πρακτικών συνεδρίων

Πρακτικά του 6ου Μεσογειακού Συνεδρίου Αισθητικής «Facts and Values in Aesthetics: Contemporary Stakes and Approaches», *Nouvelle Revue d'esthétique*, 2016, 18(2), σε συνεπιμέλεια με τους Filippo Fimiani, Barbara Formis και Jacinto Lageira, <https://www.cairn.info/revue-nouvelle-revue-d-esthetique-2016-2.htm> (114 σελίδες).

Κεφάλαια σε βιβλία, εγκυκλοπαίδειες και καταλόγους

Παρουσίαση του γαλλικού κειμένου και της ελληνικής μετάφρασης, την οποία επιμελήθηκα, του ανέκδοτου άρθρου του Serge Collet, «Pier Paolo Pasolini ou l'imaginaire de l'anthropologie», υπό έκδοση.

«Η εικόνα που σκέφτεται, ή ο Καρτέσιος και η ζωγραφική», στο Α. Μπαντινάκη (Επιμ.), *Η Αισθητική Εμπειρία και η Εμπειρία της Τέχνης. Φιλοσοφικές Προσεγγίσεις*, συλλογικός τόμος προς τιμήν του Ιδρύματος Μιχελή, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης & Εκδόσεις της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, υπό έκδοση.

«Image and Identity», στο *Aesthetics: Architecture, Landscape, Archaeology*, συλλογικός τόμος για τα 40 χρόνια του Ιδρύματος Μιχελή, Εκδόσεις Ιδρύματος Παναγιώτη και Έφης Μιχελή, υπό έκδοση.

«Μνήμες του δρόμου. Η διαδήλωση ως πολιτισμική παραγωγή μέσα από τις φωτογραφίες του αρχείου Serge Collet», στο Β. Αθανασόπουλος (Επιμ.), *Μνήμες του δρόμου. Η διαδήλωση ως πολιτισμική παραγωγή μέσα από τις φωτογραφίες του αρχείου Serge Collet*, κατάλογος έκθεσης φωτογραφίας, Αθήνα, Εκδόσεις Ιδρύματος Παναγιώτη και Έφης Μιχελή, 2022, σελ. 11-23.

«Performance et réflexivité», στο Μ. Boudier και Ch. Déchery (Επιμ.), *Performer les savoirs: artistes chercheur-es, chercheurs-es artistes*, Ντιζόν, Les presses du réel / ArTeC, 2022, σελ. 191-197.

«Corps intermédiaires 1: Harun Farocki et Bruce Nauman», στο D. Chateau και J. Moure (Επιμ.), *Esthétique de la récréation*, Ρεν, Presses universitaires de Rennes, 2019, σελ. 79-87.

«De l'acte de langage au geste discursif», Εισαγωγή στο V. Athanassopoulos (Επιμ.), *Quand le discours se fait geste. Regards croisés sur la conférence-performance*, Ντιζόν, Les presses du réel, 2018, σελ. 7-16.

«Le corps du texte: la conférence-performance entre la pratique expérimentale et le genre artistique», στο V. Athanassopoulos (Επιμ.), *Quand le discours se fait geste. Regards croisés sur la conférence-performance*, Ντιζόν, Les presses du réel, 2018, σελ. 113-128.

Εισαγωγή στο V. Athanassopoulos και Μ. Jimenez (Επιμ.) *La pensée comme expérience. Esthétique et déconstruction*, Παρίσι, Publications de la Sorbonne, 2016, σελ. 5-13.

«La pensée en acte: esthétique et historicité dans les *Allégories de la lecture* de Paul de Man», στο V. Athanassopoulos και Μ. Jimenez (Επιμ.), *La pensée comme expérience. Esthétique et déconstruction*, Παρίσι, Publications de la Sorbonne, 2016, σελ. 29-43.

«The Image by Itself: Photography and Its Double», στο C. Taban (Επιμ.), *Meta- and Inter-Images in Contemporary Visual Art and Culture*, Λέουβεν, Leuven University Press, 2013, σελ. 133-148.

«Notes sur le retour de l'allégorie dans le postmodernisme», στο F. Toudoire-Surlapierre και N. Surlapierre (Επιμ.), *Des pouvoirs visionnaires de l'allégorie*, Παρίσι, L'Improvisiste, 2012, σελ. 225-235.

«Entre dire et faire. Esthétique et dualité de la représentation», στο K. Forbrig και Ch. Tessier (Επιμ.), *Sens et représentation en conflit. Controverses et différends textuels*, Βρυξέλλες, Peter Lang, 2011, σελ. 17-24.

«Déjà vu: recyclage et spécularité dans le postmodernisme», στο Ph. Dubois *et al.* (Επιμ.), *Oui, c'est du cinéma. Formes et espaces de l'image en mouvement*, Παζιάν ντι Πράτο, Campanotto Editore, 2009, σελ. 142-151.

«Vilém Flusser», στο L. Warren (Επιμ.), *Encyclopedia of Twentieth-Century Photography*, Τόμος 1, Νέα Υόρκη, Routledge, 2006, σελ. 540-542.

«Jochen Gerz», dans L. Warren (Επιμ.), *Encyclopedia of Twentieth-Century Photography*, Τόμος 2, Νέα Υόρκη, Routledge, 2006, σελ. 599-602.

«History of Photography: the 1980s», dans L. Warren (Επιμ.), *Encyclopedia of Twentieth-Century Photography*, Τόμος 2, Νέα Υόρκη, Routledge, 2006, σελ. 745-753.

Άρθρα σε Πρακτικά συνεδρίων

«La pratique de la théorie: art, philosophie et enseignement», στο Έ. Θεοδοροπούλου (Επιμ.), *Φιλοσοφία στην Πράξη. Η φιλοσοφική χειρονομία: ενεργήματα πολιτικά, ηθικά, εκπαιδευτικά, καλλιτεχνικά*, Πρακτικά της 1ης Διεθνούς Biennale Πρακτικής Φιλοσοφίας, Ρόδος, Εργαστήριο Έρευνας στην Πρακτική Φιλοσοφία, 2019, https://drive.google.com/file/d/19ozjXRkx_mywRVZ15f2iT6c4DUtVYqm/view, σελ. 435-441.

«Faits et valeurs en esthétique: approches et enjeux actuels», Εισαγωγή στο Ε. Athanassopoulos *et al.* (Επιμ.), *Faits et valeurs en esthétique: approches et enjeux actuels*, Πρακτικά του 6ου Μεσογειακού Συνεδρίου Αισθητικής, *Nouvelle Revue d'esthétique*, 2016, 18(2), <https://www.cairn.info/revue-nouvelle-revue-d-esthetique-2016-2-p-5.htm>, doi: 10.3917/nre.018.0005, σελ. 5-9 (σε συνεργασία με τους Filippo Fimiani, Barbara Formis και Jacinto Lageira).

«La valeur de la métaphore: pour une économie esthétique du kitsch», στο S. Rubio *et al.* (Επιμ.), *Art, Emotion and Value*, Πρακτικά του 5ου Μεσογειακού Συνεδρίου Αισθητικής, <http://www.um.es/vmca/proceedings/index.php>, 2012, σελ. 185-192.

«Penser la contemporanéité», στο K. Alhamzah (Επιμ.), *Art and Time*, Πρακτικά του 4ου Μεσογειακού Συνεδρίου Αισθητικής, Τρμπιντ, Yarmouk University Press, 2009, σελ. 95-101.

Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά

«Προς μια ανθρωπολογική αισθητική της διαδήλωσης. Οι φωτογραφίες του αρχείου Serge Collet», *Αριάδνη*, 2021, 27, σελ. 109-127.

«Οι χρόνοι της εικόνας», *Χρονικά Αισθητικής*, 2019, 48, σελ. 29-44.

«Travail et recherche», *Multitudes*, 2019, 76(3), σελ. 21-27.

«Recherche, discours et créativité», *Art, enseignement et médiation*, 2018, 3, σελ. 106-117.

«L'art comme production de connaissance: entre théorie et pratique», *Marges*, 2016, 22, σελ. 75-86.

«Quand les multitudes deviennent normes», Εισαγωγή στο *Proteus*, *Cahiers des théories de l'art*, 2016, 10, Ειδικό αφιέρωμα «Le commissariat comme forme de recherche», <http://www.revue-proteus.com/Proteus10.pdf>, σελ. 4-6 (σε συνεργασία με τον Nicolas Boutan).

Πρόλογος στο *Proteus*, *Cahiers des théories de l'art*, 2016, 10, Ειδικό αφιέρωμα «Le commissariat comme forme de recherche», <http://www.revue-proteus.com/Proteus10.pdf>, σελ. 2 (σε συνεργασία με τον Nicolas Boutan).

«La valeur de la métaphore : pour une économie esthétique du kitsch», *Χρονικά Αισθητικής*, 2014, 47, σελ. 13-20.

«L'espace, le sujet, le langage. Dérive autour de quelques notes de Robert Smithson», *Proteus*, 2014, 7, <http://www.revue-proteus.com/articles/Proteus07-8.pdf>, σελ. 65-76.

«Language, visibility, and the body. On the return of discourse in contemporary performance», *Journal of Aesthetics & Culture*, 2013, 5, <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.3402/jac.v5i0.21658>, doi: 10.3402/jac.v5i0.21658.

«Le montage du désir», Εισαγωγή στο *Proteus, Cahiers des théories de l'art*, 2013, 5, Ειδικό αφιέρωμα «Pornographies. Entre l'animal et la machine», <http://www.revue-proteus.com/Proteus05.pdf>, σελ. 4-5 (σε συνεργασία με τον Gary Dejean).

Πρόλογος στο *Proteus, Cahiers des théories de l'art*, 2013, 5, Ειδικό αφιέρωμα «Pornographies. Entre l'animal et la machine», <http://www.revue-proteus.com/Proteus05.pdf>, σελ. 2 (σε συνεργασία με τον Gary Dejean).

«Le bouclier, le miroir et le masque. Chronotopologie d'un mythe», *Nouvelle Revue d'esthétique*, 2012, 9, σελ. 131-139.

«Why do vampires avoid mirrors? Reflections on specularity in the visual arts», *Journal of Aesthetics & Culture*, 2012, 4, <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.3402/jac.v4i0.10203>, doi: 10.3402/jac.v4i0.10203.

Πρόλογος στο *Proteus, Cahiers des théories de l'art*, 2012, 3, Ειδικό αφιέρωμα «Art et espace public», <http://www.revue-proteus.com/Proteus03.pdf>, σελ. 2 (σε συνεργασία με την Cécile Mahiou).

«L'art contemporain et le retour du politique», *Art Présence*, 2011, 66, σελ. 42-43.

«Notes préliminaires pour une étude de la spécularité dans les arts visuels», *Proteus, Cahiers des théories de l'art*, 2010, εναρκτήριο τεύχος, <http://www.revue-proteus.com/Proteus00.pdf>, σελ. 40-47.

«Paradoxes et contradictions du postmodernisme», *La Voix du Regard*, 2005, 17, σελ. 284-290.

«Le malentendu entre l'objet et le document: une histoire fictive», *La Voix du Regard*, 2002, 15, σελ. 248-253.

«Quand l'utopie devient marchandise. L'art à l'ère des illusions perdues», *La Voix du Regard*, 2001, 14, σελ. 105-110.

Ερευνητικές εκθέσεις

«Rapport sur la Documenta 11», στο J. Drost (Επιμ.), *Documenta 11. Voyage d'étude du Centre allemand d'histoire de l'art, 24 au 28 juillet 2002*, Παρίσι, Centre allemand d'histoire de l'art, 2002, σελ. 9-11.

Άλλες δημοσιεύσεις

Άρθρα σε περιοδικά τέχνης

«Κεντροδυτικά του πουθενά: *Nomadland* (2020)», *Aldebaran*, 18 Φεβρουαρίου 2021, <https://aldebaran.photo/kentrodytika-toy-poythena-nomadland-2020/>.

«Le “sac Barbès” de Louis Vuitton. L'imposture de l'authenticité», *Switch (on Paper)*, 24 Σεπτεμβρίου 2020, <https://www.switchonpaper.com/le-sac-barbes-de-louis-vuitton-imposture-de-authenticite/>.

«Marie Voignier: Angles Morts», *Particules*, 2010, 29, σελ. 24.

«Julien Prévieux: Houston, we have a problem», *Particules*, 2009, 24, σελ. 14.

«Wolfgang Tillmans», *Artnet magazine*, 15 Οκτωβρίου 2008, <http://www.artnet.fr/magazine/expositions/vallia/Wolfgang%20Tillmans.asp?artno=1>.

«Richard Prince fume-t-il des Marlboro?», *Mercure*, 2008, 2/3, σελ. 43-49.

«Notes sur l'artiste médiatique», *Mercure*, 2007, 1, σελ. 48-54.

«La leçon esthétique de Michel Foucault», *Le Mensuel de l'Université*, 22 Δεκεμβρίου 2004, <http://www.lemensuel.net> (παρωχημένη ιστοσελίδα).

«Alfredo Jaar: une autre version de l'invisible», *Artpress*, 2003, Έκτακτο τεύχος «Censures», σελ. 30-33.

«Documenta 11: Η τέχνη στην εποχή της παρα-πληροφορίας», *Τα Νέα της Τέχνης*, 2002, 111, σελ. 22.

Άρθρα σε καταλόγους και προγράμματα εκθέσεων

«Spiritual Plastic», στο *Plasvivor*, κατάλογος έκθεσης του Hector Castells Matutano, Λονδίνο, Αίθουσα τέχνης Kristin Hjellegjerde, Απρίλιος 2014, <http://kristinhjellegjerde.com/exhibitions/26/overview/>.

«L'enfant du bison et le croque-mort du village. *Western DDR* de Marie Voignier», στο *Visions anatopiques ou l'espace hors de ses gonds*, Φυλλάδιο για το πρόγραμμα προβολών του Silo, Κολεκτίβα ειδικευμένη στη σχέση κινηματογράφου και σύγχρονης τέχνης, Παρίσι, Μάιος 2012.

«Marie Voignier – Vassilis Salpistis: *Des trous pour les yeux*», στο *China Girl*, ιστοσελίδα της επιμελητικής γραμμής της αίθουσας τέχνης Cortex Athletico (Μπορντώ) αφιερωμένης στις κινούμενες εικόνες, <http://chinese-girl-film.blogspot.com/search/label/Marie%20Voignier%20%2F%20Vassilis%20Salpistis>, Ιούλιος 2011. Κείμενο που συνόδευε το πρόγραμμα προβολών του ομώνυμου βίντεο, το οποίο επιμελήθηκα.

«Τι δεν πάει καλά μ'αυτή την εικόνα;», στο *Βασίλης Σαλπιστής*, κατάλογος έκθεσης, Αθήνα, Αίθουσα τέχνης Καππάτος, Φεβρουάριος 2008, επαναδημοσίευση στην ιστοσελίδα <http://www.salpistis.com/texts.html>.

«Χώρος, φόρμα και αφήγηση στη ζωγραφική της Άννας Φωκά», στο *Άννα Φωκά*, κατάλογος έκθεσης, Αθήνα, Αίθουσα τέχνης Έκφραση-Γιάννα Γραμματοπούλου, Δεκέμβριος 2007.

«Anna Foka», στο *Attention Jeunes*, κατάλογος έκθεσης, Λα Κουρνέβ, Fête de l'Humanité, Σεπτέμβριος 2003, σελ. 22.

«Η Άννα στη χώρα των θαυμάτων», στο *Άννα Φωκά*, κατάλογος έκθεσης, Αθήνα, Αίθουσα τέχνης Έκφραση-Γιάννα Γραμματοπούλου, Φεβρουάριος 2002.

«Vestiges de la mémoire», στο *Vestiges de la mémoire*, φυλλάδιο της ομώνυμης έκθεσης την οποία επιμελήθηκα, Παρίσι, Maison de la Grèce, Φεβρουάριος 2001.

Μεταφράσεις δοκιμίων

«Πιέρ Πάολο Παζολίνι ή το φαντασιακό της ανθρωπολογίας», Μετάφραση από τα γαλλικά στα ελληνικά του Serge Collet, «Pier Paolo Pasolini ou l'imaginaire de l'anthropologie», υπό έκδοση.

«Photographie en abyme», Μετάφραση από τα αγγλικά στα γαλλικά του Craig Owens, «Photography en abyme», *Nouvelle Revue d'esthétique*, 2013, 11, σελ. 161-172.

«Détachement: à partir du *parergon*», Μετάφραση από τα αγγλικά στα γαλλικά του Craig Owens, «Detachment: from the *parergon*», *Proteus, Cahiers des théories de l'art*, 2011, 2, <http://www.revue-proteus.com/-Proteus02.pdf>, σελ. 44-49.

Συνεντεύξεις

«Voir comment on regarde: entretien avec Isabelle Cornaro», *Artnet magazine*, 2 Φεβρουαρίου 2009, http://www.artnet.fr/magazine_fr/portraits/ATHANASSOPOULOS/Cornaro.asp.

«Rencontre: Thomas Hirschhorn – Créer du temps, donner de l'espace», *Particules*, 2009, 22, σελ. 10-11.

«Anna, l'espiègle», *Arearevue(s)*, 2005, 10, σελ. 188-189.

Βιβλιοκριτικές

«Original Copy, de Marie Voignier», *La Traverse*, 2022, 3, σελ. 27.

«Alexandre Castant, *Planètes Sonores. Radiophonie-Arts-Cinéma*, Nouvelle édition revue et augmentée, Blou, Monografik Éditions, 2010», *Proteus, Cahiers des théories de l'art*, <http://www.revue-proteus.com/recensions.html>, Μάιος 2011.

«Résistance de l'esthétique: Jacques Rancière, *Malaise dans l'esthétique*, Paris, Galilée, 2004», *Le Mensuel de l'Université*, <http://www.lemensuel.net>, Ιανουάριος 2005 (παρωχημένη ιστοσελίδα).

Λογοτεχνικά κείμενα και μεταφράσεις

Μετάφραση από τα γαλλικά στα ελληνικά του θεατρικού έργου του Σλάβομιρ Μρόζεκ *Αστνομία*, για λογαριασμό της θεατρικής ομάδας *buffonata*, <https://buffonatatheater.wordpress.com/%CE%B8%CE%B5%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%B7-%CE%BF%CE%BC%CE%B1%CE%B4%CE%B1-buffonata/> (υπό έκδοση).

«Τα φουσκωτά», *Θράκα*, Μάιος 2020, http://www.thraca.gr/2020/05/blog-post_21.html?fbclid=IwAR3g77LlqcPutXyxgld- auWwZaF1V3agLaR2IvwwTppk8vdag-aR4LBbuA (διήγημα).

Μετάφραση από τα ελληνικά στα αγγλικά του κειμένου παρουσίασης του μουσικού δίσκου *Adagios from the underground*, Μάρτιος 2020, <https://underflowrecords.bandcamp.com/album/adagios-from-the-underground>.

«ΓΕΘΕΑ» («Γενική Θεωρία της Αριστεράς»), *Τεφλόν*, 2019, 21, σελ. 104-105 (διήγημα).

«Σινεφίλ», *Θράκα*, Νοέμβριος 2019, http://www.thraca.gr/2019/11/blog-post_40.html (διήγημα).

«Τεσσαράκοντα», *Τεφλόν*, Σεπτέμβριος 2019, <https://teflon.wordpress.com/2019/09/04/%b2%ce%b1%ce%b3%ce%b3%ce%ad%ce%bb%ce%b7%cf%82-%ce%b1%ce%b8%ce%b1%ce%bd%ce%b1%cf%83%cf%8c%cf%80%ce%bf%cf%85%ce%bb%ce%bf%cf%82-%cf%84%ce%b5%cf%83%cf%83%ce%b1%cf%81%ce%ac%ce%ba%ce%bf%ce%bd%cf%84/#more-7501> (ποίημα).